

Матеріали
VII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції,
присвяченої 65-річчю з дня народження
професора П. І. Локеса

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ ТВАРИН

19-20 жовтня 2023 року
м. Полтава, Україна

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра терапії імені професора П. І. Локеса

**СУЧАСНІ АСПЕКТИ
ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ
ХВОРОБ ТВАРИН**

*Матеріали
VII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції, присвяченої 65-річчю з дня народження
професора П. І. Локеса*

19–20 жовтня 2023 року, м. Полтава, Україна

Е-видання ПДАУ

ПОЛТАВА – 2023

УДК 619

ББК 48

С 91

Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин: матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, присвяченої 65-річчю з дня народження професора П. І. Локеса, 19–20 жовтня, 2023 р. Полтава, 2023. 158 с. [електронне видання]

Збірник містить матеріали наукових доповідей в яких висвітлено результати сучасних наукових досліджень, лікування і профілактики хвороб тварин у напрямках: діагностика і терапія тварин; ветеринарне акушерство, гінекологія; ветеринарна хірургія; ветеринарна фармакологія та токсикологія; фізіологія людини і тварин; паразитологія, ентомологія; гігієна тварин та ветеринарна санітарія; ветеринарно-санітарна експертиза; ветеринарна мікробіологія, епізоотологія, інфекційні хвороби та імунологія; патологія, онкологія і морфологія тварин. Матеріали подано у вигляді тез доповідей проблемно-постановчого, оглядово-аналітичного, узагальнюючого, експериментального та методичного змісту. Авторами матеріалів є викладачі вищих навчальних закладів, науковці науково-дослідних установ, здобувачі вищої освіти, аспіранти, докторанти, слухачі магістратури, представники органів державного і місцевого самоврядування та інших організацій.

Редакційна колегія:

Дмитренко Н. І., кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувач кафедри терапії імені професора П. І. Локеса; *Канівець Н. С.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Кравченко С. О.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Супруненко К. В.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Корчан М. І.*, кандидат ветеринарних наук, доцент; *Каришева Л. П.*, ст. викладач; *Зарицький С. М.*, асистент; *Бурда Т. Л.*, завідувач навчально-наукової лабораторії терапії.

Відповідальний за випуск: Н. С. Канівець

Рекомендується до електронного видання вченою радою факультету ветеринарної медицини Полтавського державного аграрного університету (протокол № 3 від 16 жовтня листопада 2023 року).

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей і повідомлень.

© Полтавський державний аграрний університет, 2023

СЕКЦІЯ 2

ЗАРАЗНА ПАТОЛОГІЯ

Баклицька А. С., Мельничук В. В. ПОШИРЕННЯ СТРОНГЛІДОЗІВ ТРАВНОГО ТРАКТУ ОВЕЦЬ В УКРАЇНІ	105
Большакова А. С., Шаганенко В. С., Шаганенко Р. В. ПРОФІЛАКТИКА ТРАНСМІСИВНИХ ІНВАЗІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У СОБАК ..	107
Зажарська Н. В., Бібен І. А., Зажарська Н. М. ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ТА БЕЗПЕЧНОСТІ ЗБІРНОГО МОЛОКА	109
Ісаєнко М. В., Євстаф'єва В. О. СТУПІНЬ КОНТАМІНАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ДОВКІЛЛЯ ЕКЗОГЕННИМИ СТАДІЯМИ ЗБУДНИКІВ ТРИХУРОЗУ В УМОВАХ ОДНООСІБНИХ СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ	111
Конє М. С. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ПАНЛЕЙКОПЕНІЇ У КОТІВ В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ ТОВ «БІОЦЕНТР» МІСТА ПОЛТАВА	113
Корчан Л. М., Корчан М. І. ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВУШНИХ МАЗЕЙ АУСИЛ І ОТІГЕЛЬ ЗА ОТОДЕКТОЗНОЇ ІНВАЗІЇ КОТІВ	115
Котелевич В. А., Гуральська С. В., Гончаренко В. В. БЕЗПЕЧНІСТЬ РИБИ І МОРЕПРОДУКТІВ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ	117
Ламтєва М. І., Євстаф'єва В. О. ПРОБЛЕМАТИКА ВАРООЗУ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ ПАСІК	120
Меженський А. А., Меженська Н. А., Меженський А. О., Ничик С. А. ПОКАЗНИКИ ІНТЕНСИВНОСТІ ЕПІЗООТИЧНОГО ПРОЦЕСУ ЗА ГЕМОРАГІЧНОЇ ХВОРОБИ КРОЛІВ (RHDV (GI.1) ТА RHDV2 (GI.2)) В УКРАЇНІ У 2021–2022 РОКАХ	122
Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О., Михайлютенко С. М., Корчан Л. М., Щербакова Н. С. ПОШИРЕННЯ ТА ВІКОВА ДИНАМІКА ПАРАЗИТОЗІВ ШЛУНКОВО- КИШКОВОГО ТРАКТУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ	126
Михайлютенко Е. В. РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ТРИХУРОЗУ В ПОПУЛЯЦІЇ НУТРІЙ (<i>MYOCASTOR COYRUS</i>) НА ТЕРИТОРІЇ ОКРЕМИХ РАЙОНІВ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	128
Недашківська Я. С., Палюх Т. А. КЛІНІЧНІ ОЗНАКИ ТА ЛІКУВАННЯ ІНФЕКЦІЙНОГО ГЕПАТИТУ У СОБАК	130

УДК 616.993:636.32/.38(477)

Баклицька А. С., здобувач вищої освіти ступеня магістр

Мельничук В. В., доктор ветеринарних наук, доцент

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна

e-mail: anna.baklytska@st.pdau.edu.ua**ПОШИРЕННЯ СТРОНГІЛІДОЗІВ ТРАВНОГО ТРАКТУ ОВЕЦЬ В УКРАЇНІ**

Актуальність. Стронгілідози травного каналу – це надзвичайно поширенні захворювання як домашніх так і диких тварин, що супроводжується розладами з боку травної системи як дорослих так й молодняку, перевитратами корму для отримання продукції, а за високої інтенсивності інвазії можуть навіть викликати летальні наслідки, особливо серед молодняку. Варто наголосити, що збудниками цих захворювань є велика кількість круглих гельмінтів які відносяться до ряду Strongilidae (Railliet et Henry, 1913). Аналіз літературних джерел свідчить про те, що серед нематодозів травного каналу, що паразитують у овець на території України найбільшу частку становлять стронгілідози травного тракту. Зокрема це збудники *Haemonchus contortus* (Rudolphi, 1803, Cobb, 1898), *Ostertagia circumcincta* (Stadelmann, 1894), *Trichostrongylus colubriformis* (Giles, 1892), *Nematodirus spathiger* (Railliet, 1896), *Nematodirus abnormalis* (May, 1920), *Cooperia* spp. (Ransom, 1907), *Oesophagostomum venulosum* (Rudolphi, 1809), *Chabertia ovina* (Fabricius, 1788), та *Bunostomum trigonocephalum* (Rudolphi, 1808). Середні показники інвазованості цими збудниками тварин за даними дослідників коливаються у межах від 0,06 до 13,23 % (Melnychuk et al., 2020).

Слід зауважити, що у різні роки українськими науковцями стронгілідози травного тракту серед жуйних тварин були зареєстровані в умовах Дніпропетровської (EI = 91,7 %) [4], Запорізької, (EI = 11,52 %) (Мельничук та Юськів, 2017; Сорокова, 2021), Київської (EI = 27,66 %) (Мельничук та Антіпов, 2019; Сорокова, 2021), Полтавської (EI = 8,07 %) (Сорокова, 2021, Мельничук та ін., 2021) та Одеської (EI = 58,1 %) областей (Богач та ін., 2015).

Дослідники зазначають, що у віковому аспекті найбільш висока ураженість встановлена серед ягнят 1–3 місячного віку й сягає – 72,8 % (Богач та ін., 2015). Така тенденція ураженості овець серед областей України свідчить про рівень здійснюваних ветеринарно-санітарних заходів при утриманні тварин. В господарствах, де виявлені найвищі показники інвазованості овець нематодами дослідниками були виявлені неналежні зоогігієнічні умови утримання тварин, фіксували недостатнє ветеринарно-санітарне обслуговування цих господарств, в тому числі й проведення планових антигельмінтних обробок тварин (Сорокова, 2021). В свою чергу це сприяло інтенсивному перезараженню тварин.

Щодо Полтавської області, то дослідження науковців вказують на значне поширення стронгілідозів травного тракту серед поголів'я домашніх овець, за даними дослідників найбільш інтенсивного ураження зазнають вівці у віці від одного до двох років (EI – 69,66 % за середньої П – 295,51±26,02 ЯГФ). Окрім того, автори зазначають, що стронгілідози травного тракту частіше перебігають у складі асоціативних інвазій зі збудниками монієзіозу, еймеріозу, трихуриозу та стронгілоїдозу (Мельничук В. В., Степанюк В. К). Подібну картину щодо частоти прояву асоціативного перебігу стронгілід травного тракту іншими

ендопаразитами також фіксували науковці з різних країн світу (Balbo et al., 1977; Mohammed et al., 2016; Eisa et al., 2017).

Слід зазначити, що значному поширенню збудників стронгілідозів травного тракту в довкіллі сприяють часті атмосферні опади, багата рослинність і скупчене утримання тварин на обмежених пасовищах (Галат В.Ф. та ін., 2003).

Таким чином систематичні моніторингові дослідження щодо благополуччя стад овець відносно збудників стронгілід травного тракту дають можливість покращити планування профілактичних або лікувальних обробок.

Висновок. Отже, стронгілідози травного тракту овець є актуальною проблемою вівчарства в Україні та зокрема в Полтавській області. Високі показники екстенсивності інвазії, а як наслідок важкий перебіг захворювання та смерть – завдають приватним та фермерським господарствам значних економічних збитків. Постійний епізоотичний контроль та необхідні ветеринарно-санітарні профілактичні заходи сприятимуть покращенню ситуації.

Література

1. Богач М. В., Богач Т. В., Бондаренко Л. В. Вікова динаміка кишкових паразитозів овець в господарствах Одеської області. *Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини*. 2015. Вип. 30 (2). С. 213–217.
2. Мельничук В. В., Степанюк В. К. Вікова динаміка стронгіліатозів органів травлення овець на території полтавської області. *Вісник ПДАА*. 2016. № 3. С. 81–83.
3. Мельничук В. В., Антіпов А. А. Епізоотична ситуація та особливості перебігу нематодозів травного каналу овець в умовах господарств Київської області. *Науковий вісник ветеринарної медицини*. 2019. № 1. С. 75–84.
4. Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О., Юськів І. Д., Жулінська О. С. Поширення та нозологічний профіль нематодозів травного каналу овець у господарствах Полтавської області. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій. Серія: Ветеринарні науки*. 2021. № 23 (104). 119–125.
5. Мельничук В. В., Юськів І. Д. Епізоотологічна ситуація щодо паразитарних захворювань овець в умовах господарств Запорізької області. *Вісник Житомирського національного агроекологічного університету*. 2017. № 2 (63), Т. 3. С. 132–138.
6. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин / Галат В.Ф. та ін. Київ: Вища освіта, 2003. 464 с.
7. Сорокова С. С. Моніторингові дослідження епізоотичної ситуації щодо стронгілідозу овець на території України. *Науковий вісник ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького. Сер. Ветеринарні науки*, 2021. № 103. С. 51–55.
8. Melnychuk V., Yevstafieva V., Bakhur T., Antipov A., Feshchenko D. The prevalence of gastrointestinal nematodes in sheep (*Ovis aries*) in the central and south-eastern regions of Ukraine. *Turkish Journal of Veterinary and Animal Sciences*. 2020. № 44 (5). P. 985–993.
9. Mohammed N., Taye M., Asha A., Sheferaw D. Epizootological study of small ruminant gastrointestinal strongyles in Gamo-Gofa Zone, Southern Ethiopia. *Journal of Parasitic Diseases*. 2016. № 40 (2). P. 469–474
10. Eisa N. Z., Babiker S. A., Abdalla H. S. Effect of Natural Gastrointestinal Parasitic Infection on Fattening Performance of Sudan Desert Sheep. *Journal of Animal Sciences and Livestock Production*. 2017. № 1 (1). P. 1–6.
11. Balbo T., Costantini R., Gallo M. G., Lanfranchi P. Distribution of nematode parasites of the digestive system in sheep (*Ovis aries*) and goats (*Capra hircus*) of the Piedmontese and Valdostano Alpine arc. *Parasitologia*. 1977. № 19 (1–2). P. 59–61.